

Eduskunta

Hallintovaliokunta

Hav@eduskunta.fi

Asetietojärjestelmän kehittäminen

HE 101/2019 vp — EV 2/2020 vp

- 1. Eduskunta edellyttää hallituksen ensisijaisesti huolehtivan siitä, että ennen ampuma-asetlain 25 §:n voimaantuloa nyt säädettävän lain nojalla varmistutaan nykyisen tietojärjestelmän kehitystyöstä ja muista toimenpiteistä niin, ettei jää epävarmuutta aseturvallisuuden, elinkeinonharjoittajien tarpeiden ja oikeusturvan, asetietojärjestelmän eheyden ja luotettavuuden tai muiden asiassa merkityksellisten seikkojen suhteen; sekä*
- 2. Eduskunta edellyttää hallituksen toissijaisesti antavan eduskunnalle hallituksen esityksen ampuma-asetlain 25 §:n voimaantulon lykkäämisestä 1.11.2020 jälkeiseen ajankohtaan, mikäli edellä 1 kohdassa tarkoitettua varmuutta ei joiltakin osin ole.*

Sisäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa siitä seuraavaa.

1. ASKEL-hankkeessa on rakennettu laajaa asiankäsittelyjärjestelmää, jossa on korostunut poliisin sähköisen asioinnin vahva rooli. Osaltaan hankkeen tarkoitus on ollut automatisoida rutiinitehtäviä ja toteuttaa sähköinen asiakirjahallinta tiedonhallintalain mukaisesti. Tarkoitus on ollut, että uudistuksen jälkeen työaikaa pystytään paremmin kohdentamaan lupavalvonnan puolelle. Uuden järjestelmän avulla lupien määräaikaisten valvonta sekä kuolleiden henkilöiden lupien seuranta tehostuu.

Rakennettavan järjestelmän kokonaiskustannus (n. 25–27 m€) on kustannuste-hokkuuden kannalta jossain määrin epätasapainossa pelkkien aselupa-asioiden suuruuteen poliisin prosessikartalla.

Järjestelmän tietosisältö hyödyttää kuitenkin lupahallinnon ohella myös muuta poliisitoimintaa. Jo nykyisellään asetietojärjestelmän tiedot edistävät työturvallisuutta valvonta- ja hälytystoimessa. Poliisin eri tietojärjestelmien välillä tapahtuva vaivaton tiedonvaihto edellyttää toimivia rajapintaratkaisuja. Tämä puolestaan mahdollistaa asetietojärjestelmän tietovarannon laajemman ja aktiivien hyödyntämisen muilla poliisitoiminnan osa-alueilla.

Asetietojärjestelmän kehitystyö on joiltain osin viivästynyt. Syksyllä 2024, osana Poliisihallituksen vuoden 2025 hankerahoituskäsittelyä, asetietojärjestelmän kehittämishanke ASKEL asetettiin teknologiajohtajan päätöksellä selvitystilaan ja nykymuotoinen kehittäminen keskeytettiin käynnistettävän selvityksen ajaksi. Keskeisenä syynä selvityksen käynnistämiseksi olivat hankkeen toteutuksen aikana merkittävästi nousseet kehittämiskustannukset sekä kehittämisen aikataulun pidentyminen. Lisäksi valtion ICT-hanketoimintaan on yleisesti tullut vahvaa ohjausta digihankkeiden tuottavuuden arviointiin.

Selvitystyöryhmän loppuraportti julkaistiin heinäkuussa 2025. Selvitystyön tuloksena ei pystytty löytämään asetietojärjestelmän kehittämiseksi kustannuksia olennaisesti alentavia ja vaatimukset täyttävän järjestelmän toteutusta nopeuttavia vaihtoehtoja ilman lainsäädännön vaatimuksien noudattamatta jättämistä ja tavoitelluista tuottavuushyödyistä tinkimistä. ASKEL-hankkeessa kehitettävän LIPAS-järjestelmän toteutuksen jatkaminen on myös teknologia- ja arkkitehtuuritarkastelun perusteella käytännössä ainoa realistinen vaihtoehto etenemiselle. Uusi järjestelmä tukee poliisin toimintaa ja aselupaprosessin digitalisointia. Asetietojärjestelmän valmiin tuotantojulkaisun käyttöönottoajankohta siirtyy Poliisihallitukselta saadun arvion mukaan vuoteen 2030.

Hankkeessa on kuitenkin tähän mennessä pystytty toteuttamaan yksityishenkilöiden lakisääteiset sähköisen asioinnin palvelut ja mahdollistamaan elinkeinonharjoittajien ilmoitusvelvollisuus. Koska järjestelmän kaikki suunnitellut toiminnallisuudet eivät ole vielä käytössä, tietojen käsittelyä joudutaan poliisilaitoksilla tekemään myös käsin. Tästä on mahdollista aiheutua viivästyksiä ja tietojen vääristymistä,

joten niiden suhteen on oltava erityisen huolellisia. Järjestelmä täyttää jo tällaisenaan lainsäädännön vaatimukset, ja valmistuessaan muut keskeiset sille asetetut, mm. tuottavuutta lisäävät vaatimukset.

2. Tarvetta hallituksen esityksen antamiselle ei ole.

Poliisitarkastaja Seppo Sivula